

ת"פ 12007/07/12 - נ.ר. ספאנטק תעשיות בע"מ, ח.פ. גדעון מרדכי קרסני, אורן בן גויה נגד המשיבה: מדינת ישראל

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ת"פ 12007-07-12
03 מרץ 2015

לפני: כב' השופטת דלית גילה

המבקשים:
1. נ.ר. ספאנטק תעשיות בע"מ, ח.פ. 512288713
2. גדעון מרדכי קרסני
3. אורן בן גויה
ע"י ב"כ: עוה"ד יובל ששון, גיליה שמיר-רייק ואח'
נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ע"י ב"כ: עו"ד יבגני רובין

החלטה

בהכרעת-דין, מיום **21.10.14**, זוכו המבקשים מעבירות שיוחסו להם בכתב-אישום, אשר הוגש בתיק זה, ביום **4.7.12**, בגין תאונת עבודה שארעה במפעל של מבקשת **1**, ביום **22.7.07**; למבקשים **2-3** יוחסו עבירות מכוח אחריות בעל תפקיד בתאגיד.

לא הוגש ערעור על הכרעת הדין הנ"ל וביום **20.1.15** התבקש בית-דין זה לעשות שימוש בסמכותו, לפי סעיף **80** לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ולחייב את המדינה להחזיר למבקשים הוצאות הגנה, בסך **155,626** ₪, לאור האמור בתצהיר התומך בבקשה ונימוקיה, לרבות הנספחים, ובכלל זה העתק "חשבוניות עסקה" [נספח 4, שם].

סעיף **80** לחוק העונשין קובע, בהקשר הנדון, כך:

(א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ... בשל האשמה שממנה זוכה ... בסכום שייראה לבית המשפט; ...

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים האמורים.

(ג) החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור כפסק דין בפלילים.

המבקשים סבורים, כי לפי הכרעת הדין "לא היה כל יסוד לאשמה שכן כל טענות המדינה נדחו בזו אחר זו..." [ס' 8 לבקשה]; וכן, כי קיימות נסיבות המצדיקות מתן פיצוי לכל המבקשים עבור הוצאות הגנתם, הן משום שהאישום הוגש בשיהוי ניכר, קרוב ל-5 שנים לאחר קרות האירוע, והן משום שהמדינה החליטה להמשיך בהליכים, למרות הצעת בית-הדין לב"כ המדינה, שהועלתה בתום פרשת ההגנה "לשקול חזרה מכתב האישום" [ס' 4 לבקשה] - דבר שהמדינה לא הסכימה לו ובכך כפתה על המבקשים הגשת סיכומים בכתב והוצאות נוספות, בסך **33,383 ₪**, שלא היו מחויבות המציאות, לשיטתם. לדעתם - מגיע להם החזר הוצאות ההגנה, מאחר שהמדינה החליטה להמשיך בהליך למרות שבאותו שלב: "היה ברור למדינה כי אין כל יסוד לכתב האישום ... נסיבות חריגות אלו עולות כדי החלופה השניה בס' 80 לחוק העונשין." [ס' 9 לבקשה].

בתגובת המדינה, מיום **1.3.15**, נטען, כי סעיף **80** לחוק העונשין דן בשתי חלופות פיצוי לנאשם שזוכה, האחת - אם "לא היה יסוד להאשמה", והשניה - אם קיימות "נסיבות אחרות המצדיקות מתן פיצוי" והפסיקה קבעה, כי אין מדובר בזכות מוחלטת ולא כל זיכוי גורר אחריו, בהכרח, פיצוי. שיקולים שונים עשויים להוביל לכך שזכותו של נאשם שזוכה בדין, לפיצוי כאמור, תצטמצם ויגבר משקל השיקולים "נוגדי פיצוי", עד כדי שזכותו של נאשם שזוכה לפיצויים תדחה ותיסוג מפניהם [ס' 5 לתשובה].

ב"כ המדינה מדגיש בתשובתו, כי כתב האישום בתיק זה הוגש עקב קרות תאונת עבודה קשה, כאשר היא סברה, בעת הגשת כתב האישום, שהתאונה היתה פרי מחדליהם של כל המבקשים בהתעלמותם מכללי הבטיחות הקבועים בחוק ובתקנה המחייבת למנוע סיכון של פגיעה במהלך ביצוע עבודות תיקון ותחזוקה בצידו אשר מופעל באנרגיה חשמלית, כקבוע בתקנה **9(א)** לתקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990 (להלן: **התקנות**), עבירות מסוג "אחריות קפידה". לטענתו - אף שלאחר בירור העובדות ושמיעת הראיות הגיע בית-הדין למסקנה, שבמקרה זה לא חלה החובה לנתק מכונה ממקור האנרגיה - ולכן, לא נעברה עבירה בניגוד לתקנות - אין בקביעה זו "כדי לבסס טענה גורפת ודמגוגית של המבקשים, לפיה 'לא היה כל יסוד להגשת כתב אישום'." [ס' 8-9 לתשובה].

בנוסף, טען ב"כ המדינה, כי המחוקק הגביל את שיקול הדעת המסור לערכאה שיפוטית בפסיקת פיצויים לנאשם, שהעמדתו לדין נמצאה כבלתי צודקת, והגביל את הסכום שניתן לפסוק לזכותו בתקרה, הקבועה בתקנות סדר הדין הפלילי (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"א-1982; תקנות אלה קובעות את הרף המקסימלי של הסכומים שבית-הדין רשאי לפסוק כפיצוי לנאשם שזוכה. על כן, כך נטען - כלל אין מקום לפסיקת הוצאות הגנה למבקשים, ועל אחת כמה וכמה, אין לפסוק להם הוצאות בשיעור הנקוב בחשבוניות שצורפו לבקשה.

אשר לדעתי - לאחר שעברתי על טעוני הצדדים וחזרתי ובחנתי את הוראות החוק השונות והראיות שלפני, סבורתי, כי **דין הבקשה להידחות; ואבהיר בתמצית:**

א. דומה, כי הנאשמים ערבו בין שתי החלופות המנויות בסעיף 80 לחוק העונשין, שכן, טענו שלא היה יסוד לאשמה - עניין אותו אמורים ללמוד מהראיות בראשית הדרך - על בסיס ממצאים מסוף הדרך, וטיעונים המתאימים, אם בכלל, לחלופה השניה שבסעיף הנ"ל. מאחר שהכרעת הדין ניתנה רק לאחר שמיעת ראיות ההגנה והנאשמים, דאז (המבקשים כאן), כלל לא העלו בשעתם טענה שאין להשיב לאשמה, פשיטא, שמלכתחילה - ראיות התביעה, כשלעצמן, הצדיקו מתן הסבר מצידם; מכאן, שהיו הוכחות "לכאורה", לעבירה שפורטה בכתב האישום, ואין לקבל כעת את טענתם, שלא היה בסיס לאישום.

כך גם, הצעתי שהמדינה תשקול עמדתה [עמ' 41 לפרוטוקול] - שבאה בסיום שמיעת הראיות, לרבות ההגנה, ובהן עדויות המבקשים 2-3 - אינה יכולה להוות אינדקציה לכך שבתחילת הדרך "לא היה יסוד לאשמה", כביכול, והמשמעות שמייחסים המבקשים לדברי, שגויה. בתום הבאת ראיות שני הצדדים הבעתי את התרשמותי מהעדויות, ברם, אין בכך כדי להשליך לאחור עד כדי קביעה שתוצאת הכ"ד היתה צפויה, מראש, לפני שנשמעו כלל הראיות ובהן עדי ההגנה. לכן, דברי קודם להכ"ד לא קבעו שלא היה יסוד לאשמה.

ב. אשר לחלופה השניה, בסעיף 80 - האם יש נסיבות אחרות המצדיקות לצוות על אוצר המדינה לשלם לנאשמים שזוכו את הוצאות הגנתם - עם כל הצער, על כך שהמבקשים נאלצו לנהל הליך פלילי, איני רואה בנסיבות תיק זה חריגה לעומת תיק אחר בו אדם, המואשם בפלילים, מצליח לשכנע שלא עבר עבירה.

אכן, כתב האישום הוגש קרוב לחמש שנים לאחר תאונת העבודה שארעה, סמוך לסיום תקופת התיישנות של עבירות מסוג עוון, שפורטו בו. אבל, העובדה שתאונת העבודה בה מדובר היתה תאונה קשה, בה נפגע עובד ונקטעו שלוש אצבעות מידו, שחוברו מאוחר יותר, אולם, השאירו אותו עם מוגבלות בתנועה, היתה שיקול המצדיק את בירור נסיבות התאונה לאשורן, במסגרת משפט פלילי, לרבות מתן האפשרות למי שהואשם באחריות לתאונה להראות, כי פעל כדין ואין לייחס לו עבירה פלילית, כלשהי, בין היתר, בשל התנהלות העובד עצמו, באירוע נשוא האישום.

בהכרעת הדין ניתנה פרשנות לתקנות ונבחנה התנהגות העובד שנפגע והמבקשים, בנסיבות הספציפיות של תאונת העבודה. אין לקבוע, בהכרח, כי תוצאתה היתה ברורה מראש. גם המבקשים מסכימים, שהיו לפנינו מספר אפשרויות לפירוש מונח בתקנות בהגדרת יסודות העבירה שיוחסה למבקשים. מעצם קבלת הפרשנות, לה טענו המבקשים, ושכתוצאה מכך כולם זוכו מהעבירות שיוחסו להם, בקשר לתאונת העבודה שתוארה בכתב האישום - אין להסיק, שלא היה מקום לבירור המשפט, על מנת להגיע למסקנה האמורה.

אשר על כן - אין לחייב את המדינה להשתתף בהוצאות ההגנה, של מי מבין המבקשים, בגין ניהול ההליך הפלילי, ממנו זוכו, והנני דוחה את הבקשה.

החלטה זו ניתנת לערעור לבית הדין הארצי לעבודה, בירושלים, כאמור בסעיף 80(ג), לחוק העונשין, המצוטט לעיל.

ניתנה היום, 3.3.2015 (י"ב אדר תשע"ה), בהעדר הצדדים, ותשלח
לבאי-כוחם, בדואר רשום.